

DECIZIE

25 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând recursul depus de Alexei Petrovici,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Tatiana Olari împotriva Direcției pentru protecția drepturilor copilului sectorul Rîșcani, mun. Chișinău și a Direcției generale pentru protecția drepturilor copilului, mun. Chișinău, terț Alexei Petrovici, privind anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva încheierii din 21 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Alexei Petrovici, reprezentat de avocatul Irina Iațuc împotriva hotărârii din 24 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, pe motiv că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului stabilit de lege,

c o n s t a t ă:

La data de 10 septembrie 2021, Tatiana Olari a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Direcției pentru protecția drepturilor copilului sectorul Rîșcani, mun. Chișinău și a Direcției generale pentru protecția drepturilor copilului, mun. Chișinău, terț Alexei Petrovici, privind anularea actului administrativ individual defavorabil.

Prin hotărârea din 24 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în contencios administrativ depusă de Tatiana Olari a fost admisă parțial.

Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată, la data de 24 decembrie 2021, Alexei Petrovici, reprezentat de avocatul Irina Iațuc a contestat-o cu apel preliminar, solicitând anularea hotărârii din 24 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani cu pronunțarea unei decizii noi, de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 21 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Alexei Petrovici, reprezentat de avocatul Irina Iațuc împotriva hotărârii din 24 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, pe motiv că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului stabilit de lege.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la data de 4 mai 2022, Alexei Petrovici a depus recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 21 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău cu dispunerea restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, or, instanța de apel urma să țină cont de normele de drept naționale, cât și de practica CEDO în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție.

În acest context, a invocat că în speță motivarea apelului a fost depusă în termen, deoarece în perioada 2 martie 2022 – 3 aprilie 2022 termenul de exercitare a căilor de atac conform prevederilor dispozițiilor nr. 5 din 2 martie 2022 și nr. 13 din 31 martie 2022 au fost întrerupte.

Astfel, termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile, care au fost întrerupte potrivit prevederilor punctului 5 din Dispoziția nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, au fost substituite cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la data de 4 aprilie 2022. Deci, motivarea apelului depusă de Alexei Petrovici, reprezentat de avocatul Irina Iațuc în data de 20 aprilie 2022 este în termen.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus de Alexei Petrovici la data de 4 mai 2022 (vol.II, f.d.58) este în termen, având în vedere că încheierea contestată a fost emisă la 21 aprilie 2022 (vol.II, f.d.52) și recepționată de recurent la data de 26 aprilie 2022 (f.d.55,verso).

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, Colegiul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la argumentele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului Alexei Petrovici au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 21 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din conținutul recursului depus de Alexei Petrovici reiese că recurentul nu este de acord cu încheierea din 21 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Alexei Petrovici, reprezentat de avocatul

Irina Iașuc împotriva hotărârii din 24 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (vol.II, f.d.58-60), iar din conținutul încheierii recurate rezultă că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, din care considerent acesta a fost considerat inadmisibil prin prisma art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ (vol.II, f.d.52-54).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea declarării inadmisibile a apelului, pe motiv că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului stabilit de lege, justă.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

La rândul său, conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Prin prisma normei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la data de 24 decembrie 2021 (f.d.225), iar la aceeași dată – 24 decembrie 2021, Alexei Petrovici, reprezentat de avocatul Irina Iașuc a depus apel preliminar, solicitând anularea hotărârii din 24 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani cu pronunțarea unei decizii noi, de respingere a acțiunii (f.d.229).

Concomitent, din materialele cauzei, instanța de recurs reține că la data de 11 februarie 2022, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a expediat la adresa electronică a reprezentantei apelantului Alexei Petrovici – avocatul Irina Iașuc – xxxx copia hotărârii motivate din 24 decembrie 2021, (vol.II, f.d.18), iar la data de 20 aprilie 2022, Alexei Petrovici, reprezentat de avocatul Irina Iașuc a depus motivarea apelului (vol.II,f.d.43-48).

Aici, Colegiul reține că notificarea se dispune de instanța de judecată, prin alegerea unei modalități stabilite de art. 96 alin. (1) și art. 97 alin. (3) din Codul administrativ, prin urmare, termenul de depunere a motivării apelului începe să curgă imediat din ziua următoare a aducerii la cunoștință a copiei hotărârii motivate a instanței de fond.

Din considerentul că, notificarea hotărârii motivate a instanței de fond participanților la proces are drept scop comunicarea adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor textului cuprins în actul de procedură și ținând cont de faptul că comunicarea actelor de procedură, prin mijloace electronice, are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură (a se vedea Stichting Landgoed Steenberg en alții vs Olanda, nr. 19732/17, § 52-53, 16 februarie 2021), Colegiul reține că în speță, indicarea adresei electronice de reprezentanta apelantului Alexei Petrovici – avocatul Irina Iașuc în cererea de apel inițială din 24 decembrie 2021, cât și în cererea de

eliberare a hotărârii motivate (f.d.230,240), denotă acceptul acesteia la expedierea actelor de procedură de către instanțele de judecată la adresa respectivă.

În continuare, Colegiul relevă că, prin Hotărârea Parlamentului nr. 41 din 24 februarie 2022 privind declararea stării de urgență, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile.

Potrivit pct. 5.2.1 al Dispoziției nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, au fost suspendate de drept examinarea de către instanțele de judecată a acțiunilor în contencios administrativ, procedurile de executare a hotărârilor judecătorești și a tranzacțiilor judiciare de împăcare, în conformitate cu prevederile capitolului VI din cartea a treia a Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018. Sunt exceptate de la suspendare cauzele privind luarea în custodie publică a străinilor și de prelungire a duratei acesteia și alte categorii de cauze stabilite expres prin dispoziții emise de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova

În conformitate cu pct. 5.2.2 al Dispoziției nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a fost dispus ca termenele de exercitare a căilor de atac în procedurile de contencios administrativ care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență

La fel, prin pct. 1 al Dispoziției nr. 20 din 3 martie 2022 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție cu privire la organizarea activității Curții Supreme de Justiție pe perioada stării de urgență, a fost dispus că pe perioada stării de urgență, examinarea cauzelor de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ și de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, au fost suspendate de drept, cu excepția celor prevăzute în Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 5 din 2 martie 2022.

Ulterior, prin pct. 2 al Dispoziției nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a fost dispusă stabilirea măsurilor de tranziție în domeniul justiției, începând cu data de 4 aprilie 2022.

Iar potrivit pct. 2.1 al Dispoziției nominalizate, termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile, penale și de contencios administrativ care au fost întrerupte potrivit prevederilor punctului 5 din Dispoziția nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se substituie cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la data prevăzută la pct. 2.

Completul specializat pentru examinarea cauzelor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție mai relevă că prin Dispoziția nr. 34 din 1 aprilie 2022 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție, s-a luat act de măsurile de tranziție în domeniul justiției stabilite în Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022, începând cu 4 aprilie 2022 și abrogată Dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 20 din 3 martie 2022.

Cu toate că Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a dispus în dispozițiile nr. 5 din 2 martie 2022 și nr. 13 din 31 martie 2022 că termenele de exercitare a căilor de atac se întrerup, urmând a curge noi termene,

Colegiul reține că de fapt, Codul de procedură civilă nu operează cu noțiunea de întrerupere a termenelor de procedură, ci doar cu cel de suspendare.

Respectiv, având în vedere circumstanțele sus-menționate potrivit cărora termenul de exercitare a căilor de atac a fost suspendat în perioada 2 martie 2022 – 3 aprilie 2022 și ținând cont de faptul că după încetarea suspendării, termenul de procedură își reia cursul socotindu-se și timpul scurs înainte de suspendare, în speță, termenul de depunere a motivării apelului și-a început curgerea la data de 12 februarie 2022, ziua imediat următoare datei recepționării copiei hotărârii motivate de către reprezentanta recurentului (vol.II,f.d.18) și a expirat în data de 15 aprilie 2022, conform următorului calcul (12 februarie 2022 – 1 martie 2022, 18 zile; 4 aprilie 2022 – 15 aprilie 2022, 12 zile).

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, Alexei Petrovici, reprezentat de avocatul Irina Iațuic a depus motivarea apelului în data de 20 aprilie 2022 (vol.II, f.d.43).

Din aceste considerente nu pot fi reținute și urmează a fi respinse argumentele recursului potrivit cărora termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile care au fost întrerupte urmează a fi substituite cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la data de 4 aprilie 2022. Aceasta deoarece, acordarea unui nou termen de 30 de zile pentru prezentarea motivării apelului, suplimentar la cel scurs înainte de suspendare, în prezenta speță riscă să creeze un tratament discriminatoriu față de alți participanți la proces, care în alte litigii, până la declararea stării de urgență aveau obligația să depună motivarea apelului în termenul legal de 30 de zile de la notificarea copiei hotărârii motivate.

Iar această situație ar putea să constituie o violare a art. 14 CEDO, potrivit căruia, exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

În aceste circumstanțe și ținând cont de faptul că timpul scurs până la întreruperea termenului de procedură se include în noul termen, adică termenul curs anterior se ia în cont, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a declarat inadmisibil apelul depus de Alexei Petrovici, reprezentat de avocatul Irina Iațuic pe motivul că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul relevă că în cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile participanților la un proces echitabil.

Din aceste considerente și având în vedere că în cazul examinării apelului depus de Alexei Petrovici, reprezentat de avocatul Irina Iațuic pe fond, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide :

Se respinge recursul depus de Alexei Petrovici.

Se menține încheierea din 21 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Tatiana Olari împotriva Direcției pentru protecția drepturilor copilului sectorul Rîșcani, mun. Chișinău și a Direcției generale pentru protecția drepturilor copilului, mun. Chișinău, terț Alexei Petrovici, privind anularea actului administrativ individual defavorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron